

MEMÒRIA HISTÒRICA

Una senyera centenària finançada, confeccionada, i amagada per dones

S'exposa una bandera que va estar oculta en domicilis particulars i als anys 60 va reaparèixer a Montserrat

SÍLVIA MARIMON
BARCELONA

El dia de Sant Jordi del 1900, la poeta i pianista sabadellenca Agnès Armengol i Altayó (1852-1934) va sorprendre la Unió Catalanista -on no hi havia representació femenina- amb una iniciativa força insòlita per a l'època: una subscripció popular només oberta a les dones per fer una senyera que fes història, per les dimensions (4 metres de llargada) i per com estaria confeccionada: un domàs de seda amb un brodat de l'escut de la Unió Catalanista i un Sant Jordi matant el drac. "Les dames catalanes som invencibles. Tota causa en què la dona hi és, és causa guanyada", va dir Armengol, que era filla d'un ric empresari de Sabadell. El 1903 havien recaptat més de 6.000 pessetes i el penó es va

exposar a la Sala Parés. La senyera va ser exhibida en multitud d'ocasions però també amagada durant les dictadures.

Fins a mitjans de juliol, a la seu central de la Diputació de Barcelona, es pot visitar a l'exposició *Els fonaments del catalanisme polític. Les Bases de Manresa, 125 anys*. Amb motiu de l'aniversari de les Bases de Manresa, l'historiador Jordi Finestres, membre de la comissió cívica que s'ocupa de la commemoració del 125è aniversari, va indagar en les vicissituds de la senyera que, segons els seus promotors, havia de ser ben alta perquè "la corrompuda i corrupta política espanyola no l'esfilagarsi". "Una de les peculiaritats de la bandera és que va ser finançada, confeccionada i custodiada per dones", diu Finestres. Armengol defensava que hi podien participar totes les dones independentment del seu ori-

Exhibida
La bandera va sortir de la clandestinitat per Sant Jordi del 31 davant de Macià

Amagada
Des del final de la Guerra Civil fins als anys 60 la va ocultar una família

11 i 12
MAIG 2018
Antic
Aquapark
CALVIÀ

MALLORCA
LIVE
FESTIVAL

Sol house
by Mèlia

Mallorca
Iles Balears

PRIMAL SCREAM
IZAL · BLACK LIPS · SOLOMUN · LA CASA AZUL
MUCHACHITO · HENRIK SCHWARZ · LA RAÍZ · L.A. · DJS FROM MARS
CHANCHA VIA CIRCUITO · BAD GYAL · EL PETIT DE CAL ERIL
THE WHEELS · JANE YO · JUMP TO THE MOON
GATE 4 · THONY BLOOM · BORCHI Y SU DOBLE REDOBLE

DIVENDRES 11 MAIG

DISSABTE 12 MAIG

THE PRODIGY
!!! (CHK CHK CHK) · NINA KRAVIZ · KASE.O · VITALIC LIVE
MACACO · EL COLUMPIO ASESINO · SEXY SADIE
OSO LEONE · MORGAN · DJ COCO · POLOCK
SOBRINUS · AGORAPHOBIA · LOS ESPÍRITUS
THE MARKET NOISE · CÁPITAL · KIKO MELIS · MONXOS

FIN A EXHAURIR EXISTÈNCIES
ENTRADES DES DE 40c
(MÉS DESPESES DE GESTIÓ)

PATROCINADORS
Castello, GOLDCAR, FAN, VEREMPERIA I COOPERATIVES AGRÍCOLES DE MALLORCA, ATB, BALEARIA, BARCELÓ, Tregua, Coca-Cola, M80, mondo, GLADYS PALMERIA, Departament de Cultura, Patrimoni i esports, illenc, infomallorca

RADIO OFICIAL
M80

MEDIA PARTNERS
mondo, GLADYS PALMERIA

CON EL APOYO DE
Departament de Cultura, Patrimoni i esports, illenc, infomallorca

Info y Venta Tickets Online: www.mallorcalivefestival.com

Produce: Mallorca Live Festival AIE

#MallorcaLive18

gen: "Des de la noble dama fins a la senzilla obrera". El dissenyador va ser Alexandre de Riquer i Armengol. La va entregar l'1 de juny del 1903 al monestir de Poblet acompanyat de dues pageses de la zona. Fins i tot el poeta Joan Maragall va posar lletra i Lluís Millet i Pagès música a un himne creat expressament per a l'acte: *La nostra bandera*.

Apartir d'aleshores serien les dones les que també s'encarregarien que la senyera no fos destruïda. La van amagar durant la dictadura de Miguel Primo de Rivera (1923-

1930) i la van treure de la clandestinitat el dia de Sant Jordi del 1931 per oferir-la a Francesc Macià, president de la Generalitat republicana. La premsa se'n va fer ressò. En el moment de l'entrega, Armengol va dir: "Aquesta bandera, perseguida per la dictadura, ha estat molt de temps oculta, en mans de prohoms de la pàtria que l'han conservat religiosament, plantant cara a tots els perills, decidits a conservar-la incòlume, costés el que costés".

Amb la derrota republicana i la victòria de Franco, la bandera va

01. La bandera va ser rebuda al Palau de la Generalitat per Macià el 23 d'abril del 1931.

SAGARRA / AFB

02. La senyera exposada.

MANOLO GARCIA

tornar a ser amagada i fins ara no se sabia on havia estat entre el 1939 i els anys 60, quan va reaparèixer al monestir de Montserrat. La investigació de Finestres va començar quan un monjo de Montserrat va trobar als arxius un targeta on es llegia: "Il·lustre Pere Abad. La meua neboda Roser Vilardell li entregará a mà el que ens quedava de la bandera de la Unió Catalanista que vàrem disposar al monestir fa uns anys". Al revers de la targeta hi havia un nom, Núria Pascual, i una adreça de Barcelona. Finestres va tenir la sort que Roser Vilardell encara vivia a l'adreça que figurava a la targeta. "Sabem que els pares de Núria Pascual eren originaris de Vilanova i la Geltrú i es van traslladar a Barcelona durant els anys de la República. Va ser al pis que tenien a la rambla de Catalunya on van amagar la bandera en una falsa paret", diu Finestres.

Núria Pascual es va encarregar de mantenir oculta la bandera i se la va emportar amb ella quan es va traslladar a viure al pis de la seva germana petita, al carrer Roger de Flor. "Un dia va venir la policia i van fer veure que una de les germanes estava malalta, van col·locar la bandera sota el matalàs i els agents no van entrar a escorcollar l'habitació", relata Finestres. En aquell moment van decidir posar-se en contacte amb els monjos de Montserrat, que la van guardar. Fins al 1982 no va ser exhibida al museu del monestir.

1948/2018. 70 anys de la DECLARACIÓ UNIVERSAL DELS DRETS HUMANS

i texts afins

Presentació de Josep-Maria Terricabras
Introducció de Pau Miserachs
Aplicació a Catalunya de Alfred de Zayas

1948/2018. 70 anys de la DECLARACIÓ UNIVERSAL DELS DRETS HUMANS

Per Sant Jordi celebrem el 70è aniversari de la
Declaració Universal dels Drets Humans.

Pots trobar l'autor:

- * A les 10.00h a la parada de l'ANC a la Rbla. Catalunya, 2.
- * A les 11.00h juntament amb Gabriel Rufian a la parada de la llibreria Alibri a Rbla. Catalunya / Diputació
- * A les 12.15h a la parada de Moviment d'Esquerrres a Rbla. Catalunya 16.
- * L'edició especial del llibre s'obsequiarà al Cercle Català de Madrid.
- * El llibre es pot trobar a les llibreries Documenta, Jaime's, ICAB, Alibri i Marcial Pons i a les parades de "Si amb nosaltres" (Rbla. Catalunya, 126) i ERC.